

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R.P. Clavdii Aqua-Vivae Societatis Iesv Præpositi
Generalis V. Meditationes In Psalm. 44. et 118**

Acquaviva, Claudio

Coloniæ Ubiorum, 1616

Vau, id est, Et. Octonarius Sextus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50645)

summe amabili, & desiderabili. Ad terespirem, tanquam ad finem, tanquam ad cœtrum, tanquam ad summam beatitudinem meam.

¶ Vau, id est, Et.

Octonarius Sextus.

41 **E**T veniat super me misericordia tua Domine: salutare tuum secundum eloquium tuum.

42 Et respondebo exprobrantibus mihi verbum: quia speravi in sermonibus tuis.

43 Et ne auferas de ore meo verbum veritatis usquequaque: quia in iudicijs tuis supersperavi.

44 Et custodiam legem tuam semper: in seculum, & in seculum seculi.

45 Et ambulabam in latitudine: quia mandata tua exquisivi.

46 Et loquebar de testimonijs tuis in conspectu regum: & non confundebar.

47 Et meditabar in mandatis tuis, quæ dilexi.

48 Et leuavi manus meas ad mandata tua, quæ dilexi: & exercebar in iustificationibus tuis.

Q

41 Et

41 Et veniat super me misericordia tua
Domine: salutare tuum secundum
eloquium tuum.

Misericor
dia à Deo
petenda,
non iudi-
cium.

Iob 50.

31.

Iob 9.

Heb. 4.

Misericor
dia, & sa-
lutare Dei
est Chri-
stus.

Cant. 2.

Non petit venire super se iudicium, non examen tanquam Sanctus exorat, vt appendatur in statera: sed misericordiam, & salutem. Hæc quippe misericordiam necessaria est. Non enim possumus, iuxta Beati Iob sententiam, respondere ei vnum pro mille. Adeamus ergo cum fiducia ad Thronum gratiæ, vt misericordiam consequamur; & gratiam inueniamus in auxilio opportuno. S. Ambrosius Misericordiam, & salutem Christum Dominum intelligit, qui toto psalmo octogesimo quarto, Benedixisti Domine terram tuam, & prophetur, & petitur: & pulcherrimè, & fusè satis digreditur ad illud Canticum. Vox dilecti mei. Ecce iste venit saliens in montibus, transiliens colles. Videndus totus locus suauissimus,

42 Et respondebo exprobrantibus mihi
verbum: quia speravi in sermonibus
tuis.

Vel respondebo hoc ipsum verbum, Quia speravi in sermonibus tuis, Vel exprobrantibus mihi verbum, siue Hebræa phrasi, rem quamquam, haud dubiam

IN PSAL. CXVIII.

363

biū quin sceditates, & infirmitates meas, *Spes in*
 vt me ad pusillanimitatem, & diffidēciam *Dei ser-*
 adducant, respondebo in tuis sermonibus *monibus,*
 me sperasse. Exprobrant mihi, quod meri- *patroci-*
 to reliquisti me, vel relicturus sis, quem *nium no-*
 ego miserè toties deserui, & vanitatibus *strum.*
 posthabui. Exprobrant mihi quanta re-
 tribui mala pro bonis tibi bono facto-
 ri meo, & benefactori meo. Quam vilis fa-
 ctus sim nimis iterans vias meas: quam in-
 digna gesserim genere meo: quomodo tā-
 to Patri degener vixi. Datum mihi abs te
 pretiosissimum patrimonium quam infeli-
 citer, stulteque prodigerim: quam benefi-
 cis ingratus; quam insipiens in medijs *Luc. 15.*
 thesauris negotiator: & denique adopta-
 tus in filium tuum, quod super omnem
 gloriam est, quam me vilissimum Adæ fi-
 lium & verbis, & rebus ostenderim. Quid
 ad hæc respondeam? Non quia falsa sunt,
 non quia ipse nocens, ne conuincar, &
 obtinear ab accusatore callido, sed quia
 speravi in sermonibus tuis. Hi sunt sermo- *2. Cor. 1.*
 nes misericordiae, sermones non vnius, sed
 totius consolationis, quibus pollicitus es
 placituros tibi eos, qui sibi displicerent:
 non deserturum te, qui ad te confugiunt:
 non mutatione dexteræ tuæ facturum de *Psal. 76.*
 agris lucidos, de mortuis viuos, de malis,
 que infidelibus seruis, fidelissimos, ac
 nobilissimos filios. Hæc respondebo ex-
 probrantibus mihi. Quia etiam si occide- *Iob 13.*

Q 2 ris

ris me, in te sperabo: nec obliuiscar, quia ipse es, qui mandas carmina in nocte. Hæc recolens in corde meo in te sperabo, sciens, quia nemo sperauit in te, & confusus est: nec ab expectatione mea confundes me.

Psal. 21.

Psal. 118.

43 Et ne auferas de ore meo verbum veritatis vsquequaque, quia in iudicijs tuis supersperaui.

Verbum -
veritatis
confessio
nostræ in-
firmitatis

Ex Conf.
S. Aug. l.
10. c. 2.

Et miseri-
cordiarū
Domini.

Eccl. 15.

Heb. 13.

AC si dicat, viam mendacij amouisti à me. si immaculatum me existimo, me ipsum seducens, mendax sum. Si confiteor infirmitatem meam, verbum veritatis habeo. Os meum accusans me, non condemnabit me. Hoc verbo, respondebo exprobrantibus mihi, respondebo & tibi. Nunc enim quod gemitus meus testis est, displicere me mihi, tu refulges, & places, & amaris, & desideraris, vt erubescam de me, & abiciam me, atque eligram te: & nec mihi, nec tibi placeam nisi de te. Erit & verbum veritatis in ore meo, quod mihi instanter postulo concedi, si cū miserijs meis cōfitear simul misericordias tuas. Quantū à te retarder pōdere meo, quantum ad te accedam munere tuo: quoniam in ore fideli, quod proprium fructum suum germinat, Fructum, inquam, labiorum confitentium nomini tuo, abūdat

dat laus tua. Neque enim fidelia labia sunt
quæ non erumpunt, & parturiunt laudes
tuas. Hæc sunt iudicia tua, in quibus su-
persperaui. Quia non tacentibus de se, &
non tacentibus de te soles misericordiam
tuam præstare; vt abstergas, quod no-
strum est; &, quod tuum est, largiaris. Si
autem verbum hoc veritatis, & accusatio-
nis meæ, & laudis tuæ vsquequaque, id
est, semper, ac per omnia fuerit in ore
meo, vt omnia ossa mea germinent lau-
dem, meritò gloriari & ipse potero, quia
in iudicijs tuis supersperaui. Sed illud
verbum veritatis, precor, Domine, ne vn-
quam auferas à me, vt annuntiare præ-
termittam legem tuam fratribus meis, &
cum fiducia sancta loqui, quæ postulat à
me caritas tua, & utilitas discreta proxi-
morum. Non enim ad hæc satis in me vi-
tium agnosco; sed fiducia mea in te est,
qua in iudicijs tuis supersperaui.

Et liber-
tas adme-
nitiois.

44. Et custodiam legem tuam semper,
in seculum, & in seculum seculi.

Vide propositi firmitatem: vide coo-
perationem ex animo. Quid est enim
in seculum seculi? Sancti Ambrosius, &
Augustinus, ac Theodoretus seculum se-
culi æternitatem intelligunt: quia in alia
vita, hoc est, in patria voluntati Dei per-
fectè congruimus, illique perpetuum cul-
tum,

Seculum
seculi vi-
ta æterna.

Q³

tum, laudesque exhibemus. Ergo, si solummodò dixisset, Semper, posset intelligi quamdiu hic viuo, sed, In seculum seculi, vita æterna est: quæ finem non habet, sed est in æternum, & ultra. Sed quid prohibet grandem affectum intelligere hominis volentis, omninoque parati in æternum custodire, si hic in æternum uiuendum esset: imò & parati in æternum uiuere, vt in æternū seruet? Solet enim affectus in mensura contra mensuram audere. O affectus ardens, & exundans: o propositum immensum, seque supra mensuram extendens. Dolet de breuitate vitæ, nec eam metitur in desiderio; sed delectatur in eo, quod subinde recogitat: quia si huic finis imponitur, aderit illa post peregrinationem, in qua sine fine Deo perfecte placens, legem voluntatemque illius, altiori prorsus modo absorptus in eum perfectissime seruet.

Et prap-
ratio ani-
mi in om-
ne tēpus.

45 Et ambulabam in latitudine: quia
mandata tua exquisiui.

Via man-
datorum
lata, &
angusta.

SI via mandatorum est, quæ ducit ad vitam, de qua Dominus ait. Arcta est via, quæ ducit ad vitam, quomodo Propheta canit se ambulasse in latitudine, quia mandata Domini exquisiuit? Nimirum via Dei lata est, & spatiosa; sed caro, & sanguis angustat illam, asperat, & spinosam

Matt. 7.

sam reddit. Percurritur & in latitudine, id *Sup. ver.*
 est, in lætitia cordis, de qua dictum est. *32.*
 Quantæ autem misericordiæ sit ambulare
 in latitudine, docet eorum miseria, qui
 ambulant vias difficiles: lassantur in via
 iniquitatis: errant à veritate, nec sol ori- *Sap. 50.*
 tur eis: vt illi apud Sapientem conquerē-
 tes, & gementes euenisse sibi poenitentia
 fera fatentur.

46 Et loquebar de testimonijs tuis in
 conspectu regum: & non confunde-
 bar.

Cur enim confundatur, cum loquatur
 testimonia Dei, quæ sanctissima, & re-
 ctissima sunt? quæ lucidissima, animas *Psal. 18.*
 conuertentia, quæ immaculata, & à tan-
 to legislatore sancita? Cur confundatur, *Timor, &*
 qui ex meditatione, & obseruatione diuine *cupiditas*
 legis illud consequitur, vt vtramque por- *portæ cō-*
 tam, vnde verè confundi poterat, oclu- *fusionis.*
 dat hosti, qui confusionem nostram soli-
 citè, & sine intermissione procurat, cupi-
 ditatem scilicet, & timorem? Qui nihil
 optat, nihil metuit, loquitur cum fidu-
 cia, loquitur sine confusione. Loqueba- *Marc. 6.*
 tur cum fiducia Ioannes in conspectu He-
 rodis Regis: loquebantur & Martyres in
 conspectu Regum. Denique verba Domi- *Zelus ta-*
 ni eiusmodi sunt, vt ab amante in quo- *cere ne-*
 nis periculo taceri non possint. Vnde & quit.

Q4 Iere-

Cap. 20.

Non confunditur qui dicit, & facit.

Jeremias, qui videns populi duritiam steterat iam non loqui amplius. Factus est, inquit, in corde meo quasi ignis exæstuas, claususque in ossibus meis, & defeci, ferre non sustinens. Loquitur & sine confusione, qui facta dictis adæquat. Alioqui (vt ait S. Ambrosius) ipsa obmutescit facundia, si ægra sit conscientia.

47 Et meditabar in mandatis tuis, quæ dilexi.

Dilectio delectabilia facit mandata.

Psal. 4. 61.

Isai. 34

VOx Hebræa meditabar, significat delectari: qua ostenditur, non vtcumque illum meditatam fuisse legem, sed magna cum delectatione, & spiritali gustu. Nec verò id mirum, sed subditur statim causa, cum additur (Quæ dilexi) Quæ enim diligimus, cum gaudio, & delectatione meditamur. Eant nunc vani filij hominum, & mendaces in stateris: eant & conquerantur, nec latitudinem se in hac via, nec delectationem experiri; sed contra difficultates, anxietates, spinas, & punctiones. Sed ipsi, quia non amant, hæc afferunt sibi: quemadmodum in Isaiâ scriptum est. Orientur in domibus eius spine, & vrticæ, & paliurus in munitionibus eius: & erit cubile Draconum, & pascua strutionum. Perpende quam sit dispar vtrorumque conditio. Vt verò caritas crescat, quæ delectationem in his parit, mi-
nue

nue cupiditatem. Terrena, ac temporalia veluti inanem fumum, & cassam umbram contemplare, & vt in momento transitura contemne.

48 Et leuauit manus meas ad mandata tua, quae dilexi.

Leuauit primò ad opus, & exercitatione. *Leuanda manus*
Non enim remissas habui: & quasi sub *manus*
ascella, quod de pigro testatur Salomon, *primo ad*
opus posui, ne ad os quidem applicare au- *opus.*
dens, ne & illud mihi exprobretur, *Prou. 19.*
quò piger dormies? quando consurges à *26.*
somno tuo? Paululum dormies, paululum *Prou. 6. 24.*
dormitabis, paululum conseres manus, vt *24.*
dormias, & veniet tibi quasi viator ege- *24.*
stas, & pauperies quasi vir armatus. Potius *S. Leo ser.*
sectandum mihi vidi, quod subiicitur. Si *2. 5. de*
verò impiger fueris, veniet, vt fons, mes- *Epiph.*
sis tua, & egestas longè fugiet à te. Non *Epiph.*
enim dormientibus, prouenit regnum *Epiph.*
caelorum; nec otio, desidiaque torpen- *Epiph.*
tibus beatitudo aeternitatis ingeritur: sed *Epiph.*
in mandatis Dei laborantibus, atque vigi- *Epiph.*
lantibus.

Secundò leuauit manus quasi ad altiora, *Secundò*
quia mandata sublimia sunt. Non enim *ad subli-*
ta attingerem, si in terra reperem; & pul- *mia.*
uerem, serpentis panem, comederem. Er- *Isai, 65.*
go vt ea apprehendam, eleuandae sunt ma- *Isai, 65.*
nus. Dominus quippè sublimiorem do- *Isai, 65.*

Qs stri-

Mat. 5.
Gen. 1.

ctinam in Monte, quo turba non ascendit, Discipulis tradidisse legitur. Denique aues, & volatilia ex aquis ortum duxisse identidem cogitandum est; vt, qui ad sublimia volaturi sunt, à copiosis lacrymis ascendant. Nam & vir sapiens, qui ascensiones in corde suo disponit, in valle lacrymarum disponit, vt peruenire quandoque possit ad montes gaudiorum.

Psal. 83.

Tertiò, dicimur leuare manus ad ora-

Tertiò,
adoratio-
mem.

tionem, vt Apostolus meminit: Volo viros orare leuantes puras manus: quod in

1. Tim. 3.

Scripturis est frequentissimum. Ostendit

Oratione

igitur Propheta legis obseruationem assi-

impetrã-

dua oratione impetrãdam: quia nequaquã

da legis.

assurgit homo ad Dei præcepta implenda,

custodia.

nisi ab eo eleuetur. Et S. Dionysius Areo-

De diu.

pagita elegantissima similitudine ostendit,

rom. c. 3.

Orationem esse veluti pulcherrimum sur-

Oratio

nem, aut lucidissimam cathenam è calo-

cathena,

demissam: quam & si homo quasi ad se

per quam

trahere videtur, re vera tamen ipse per eam

tollimur

ad superiora trahitur. Nec alienum ab hoc

in altum.

loco est meminisse, quod Sapiens ait. Stel-

Prou. 30.

lio manibus nititur, & moratur in ædibus

Regis. Videant igitur, qui sibi fidunt, qui

legis custodiam aliudè, quam ab oratione

sperant, Videant, inquam, quid faciant.

Verè enim effodiunt thesaurum, vbi non

est, & stulto labore consumuntur: cum

contra die, ac nocte manus tendendæ sint,

vt id impetremus. Sumus quippe habitan-

tes

res in scopulo aridissimo, spinas tantum,
& tribulos germinante, vbi nihil nascitur
boni, nisi aliunde, id est, è cælo adueha-
tur. Nauicula autem, quæ illuc pergit,
& cum commeatu, atque alimentis re-
meat, oratio est. Quem si promptam,
& facilem habeamus, poterimus & ipsi ve-
luti cum classe Salomonis aurum Ophir,
& pretiosissima quæque nobis afferre.

Et nauis
è cælo cõ-
meatum
afferens.
3. Reg. 10.

Quartò, est etiam eleuatio manuum
forma quædam iurandi, vt Abraham ait.
Leuo manum meam ad Deum excelsum:
& alibi sæpè. Quod si ita accipiamus eleua-
re manus ad mandata, idem erit atque id,
quod infra dicitur. Iuravi & statui custo-
dire iudicia iustitiæ tuæ. Quod enim iura-
mus, id diligentissimè, & sanctissimè cu-
stodimus.

Quartò.
leuantur
manus ad
iurandũ.

Sed omnibus his modis leuari non pos-
sent manus, nisi is antea pro me leuasset,
qui, cum olim præ Maiestate diceret. Le-
uabo ad cælum manum meam, & dicam,
Viuo ego in æternum: quique in eleua-
tione solij æterni, nec Cherubim, neque
Seraphim cõsortes habès, postea tamen in
humilitate cõsortes dignatus habere la-
trones, tota die manus suas ad populum
non credentem extendit: haud dubium
quoniam in Cruce: vbi & manus in cornibus,
scilicet pretiosi ligni, & cornua in mani-
bus eius, quibus hostes ventilaret. Eleuatio,

Nõ leua-
remus ma-
nus, nisi
Christus
eleuasset
suas in
Cruce.
Deut. 32.
Luc. 23.
Habac. 3.
Ps. 43.

Q 6 in-

Psal. 140. inquit Propheta, manuum mearum sacrificium vespertinum: illud, inquam, sacrificium, vbi idem & sacrificium, vt sacerdos: victima sacerdotij sui, & sacerdos suæ victimæ fuit. Magnum illud sacrificium ab initio promissum, vespertino tempore, id est, in fine redditum, virtute sine fine mansurum. Illud est eleuatio manuum mearum, per quod & remissas atollere possim, & sublimia apprehendere. Vnde & ipsa manuum eleuatio in oratione grata fit, & suauis velut incensum. Quia suauis odor, qui mystico thure orationis, & meritorum Crucifixi nobilis redditur.

Psal. 106. Confiteantur tibi Domine Iesu Sacerdos altissime, omnia opera tua, & Sancti tui benedicant tibi. Confiteantur tibi misericordiæ tuæ, & mirabilia tua filijs hominum, qui per velamen, id est, carnem tuam in sancta egressus es, Patrem repropitiaturus. Quippe cælestia melioribus hostijs, quam legalibus mundanda erant; vt vna oblatione consummares in sempiternum sanctificatos: & consummatus ipse fieres omnibus causa salutis æternæ, cum iureiurando Sacerdos à Patre constitutus.

Psal. 109. Confitear & ego tibi de medullis meis miserationes tuas: & de sanguine cordis mei per lacrymas confessionis diebus, ac noctibus sacrificetur tibi.

Iam verò facta eleuatione manuum, & præeunte dilectione, facile fit, quod sequitur.

Et exercebor in iustificationibus tuis. Pulcherrimus ordo iste, inquit S. Ambrosius, ut primò meditemur: & eorum præceptorum, quæ diligimus, sit nobis assuetameditatio. Meditatione enim mandatorum cælestium operis boni vsus inolefcit. Et paulò post. Subiecit, inquit, Propheta, Eleuauit manus meas ad præcepta tua, quæ dilexi nimis, (sic enim ipse legit) post meditationem etenim bonum est leuare actus nostros ad præcepta Dei, atque id facere cum caritate, & gaudio, ut non ex necessitate sit bonum nostrum. Et infra. Qui autem meditatur, & diligit, & actus suos leuat, ut faciat, quæ placeant Deo, is debet non negligere, nec transcurrere mandata diuina, sed exercere se in his, immorari plurimum, iustificationes Dei trebrò reuoluens sollicitæ mentis affectu.

Ex dilectione meditatione. Ex meditatione opus.

Ex opere exercitatio.

¶ Zain, id est, Hæc.

Octonarius Septimus.

49 **M**emor esto verbi tui seruo tuo, in quo mihi spem dedisti.

50 Hæc me consolata est in humilitate mea: quia eloquium tuum viuificauit me.

Q 7

51